

ELECCIONS ALS CONSELLS ESCOLARS. DADES DE PARTICIPACIÓ A BARCELONA

JOSEP M. BLANCH. Consell Escolar Municipal

Introducció

Les dades que us oferim en aquest informe corresponen a les cinquenes eleccions per a la renovació dels Consells Escolars dels centres docents públics que han tingut lloc els mesos de novembre i desembre de 1994, a la ciutat de Barcelona i a la resta de Catalunya.

Aquestes eleccions han estat convocades i regulades en el marc jurídic previst per la Llei Orgànica del Dret a l'Educació (LODE), pel Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya. El Consell Escolar Municipal de Barcelona no disposa, fins aquest moment, de cap informació oficial facilitada per l'Administració educativa en relació al procés electoral. Totes les dades d'aquest informe han estat recollides a través dels 130 representants municipals als 246 consells escolars dels centres docents públics de la ciutat.

El Consell Escolar Municipal de Barcelona ha posat de manifest la seva preocupació per la baixa participació del sector de pares i mares (9'4% en global; un 15'1% a les escoles de primària i un 2'6% als centres docents de secundària) i, alhora, ha proposat al Departament d'Ensenyament un conjunt de mesures que tenen, com a objectiu central, la cohesió i vertebració interna dels consells escolars per tal que, aquests, puguin assumir un paper fonamental en la difusió i consolidació de la cultura de la participació (escola de ciutadania) i en la definició de les grans línies d'actuació

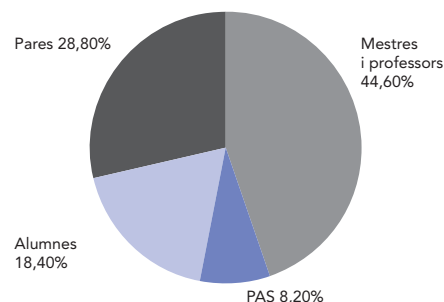
de cada centre docent (Projecte Educatiu). Des d'aquesta perspectiva els Consells Escolars dels centres docents públics haurien d'actuar, d'una manera eficaç, com a òrgans de control social d'una gestió educativa assumida plenament pels equips directius.

És necessari establir un nou marc de relació entre els consells escolars dels centres docents públics i el conjunt d'institucions i entitats ciutadanes vinculades a l'educació per tal que, d'una manera creixent, puguin assolir una major protecció social i ciutadana en el marc de les competències que tenen assignades per llei.

Els consells escolars dels centres són un dels elements claus en el procés d'institucionalització de l'escola pública, és a dir, en el procés que reconeix que l'escola ha de ser, també, un instrument

de perfeccionament de la societat i de correcció, en part, de les desigualtats d'origen dels joves. Una major participació de tots els sectors educatius en la configuració del sistema educatiu hauria de permetre, sense limitacions, transformar la instrucció i la formació cívica dels joves en una garantia del ple exercici dels seus drets i deures de ciutadans.

Gràfic 1
Candidats electes (global per sectors educatius)

Taula 1

		Primària	Secundària	Altres centres (*)
Nombre total de CEC	246	168 (68%)	62 (25%)	16 (7%)
Nombre de CEC que han fet eleccions	233 (95%)			
Període electoral	novembre/desembre 1994			

(*) En aquesta columna hi ha els centres públics d'educació especial (5), els centres públics d'educació d'adults (4) i els centres públics de diverses ofertes educatives (7) que inclouen:

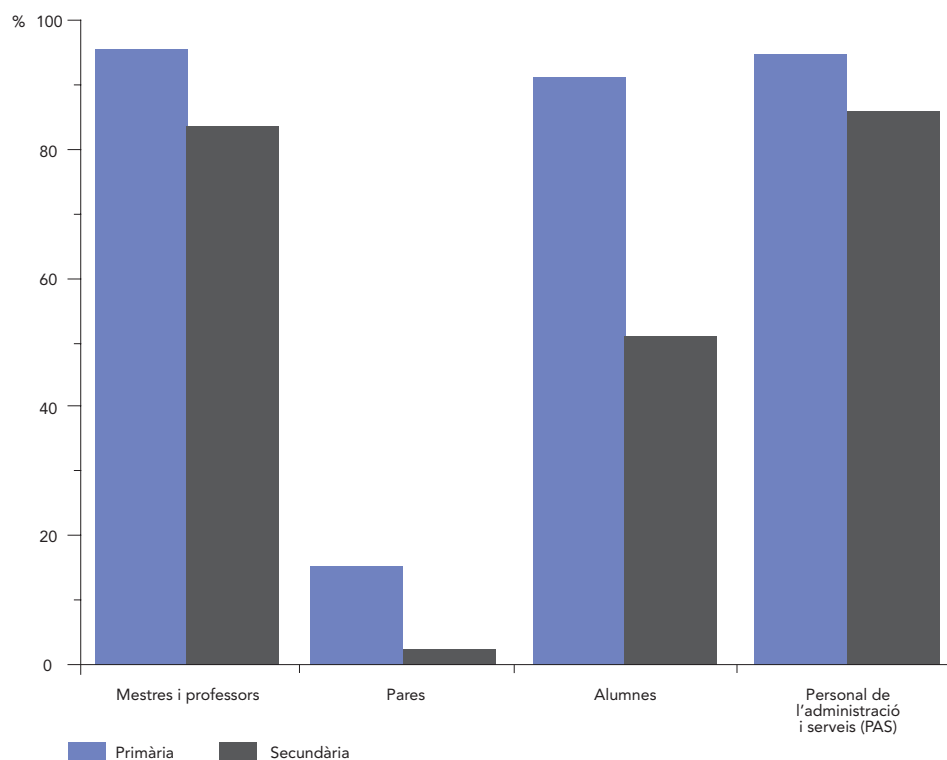
- Escola Oficial d'Idiomes de Barcelona I
- Escola Oficial d'Idiomes de Barcelona II
- Escola Massana (no han fet eleccions)
- Conservatori Municipal Superior de Música
- EAAOA Llotja I
- EAAOA Llotja II
- E.S. Conservació i Restauració de Béns Culturals

Les dades globals d'aquests centres poden consultar-se més endavant.

Taula 2
Candidats electes
(per sectors i nivells educatius)

Total de candidats electes a Barcelona-ciutat	2.567
Mestres i professors	1.146 (44,6%)
Primària	724 (63%)
Secundària	370 (32%)
Altres centres	52 (5%)
Pares	738 (28,7%)
Primària	527 (71%)
Secundària	191 (26%)
Altres centres	20 (3%)
Alumnes	473 (18,4%)
Primària	223 (48%)
Secundària	221 (47%)
Altres centres	29 (5%)
Personal d'administració i serveis	210 (8,2%)
Primària	145 (69%)
Secundària	56 (27%)
Altres centres	9 (4%)

Gràfic 2
Participació global de cada sector (Barcelona-ciutat)

Les dades que us oferim en aquest informe són suficientment significatives per estimular, amb la participació de tots els ciutadans interessats en la millora del sistema públic educació, un conjunt de reflexions que permetin concretar les mesures d'actuació que haurien d'orientar les propostes de canvi i de renovació en l'organització i funcionament dels consells escolars dels centres docents públics.

Dades electorals globals

Totes les dades electorals han estat facilitades a la Secretaria del Consell

Escolar Municipal pels 130 representants municipals als 246 consells escolars dels centres docents públics dels diferents nivells i modalitats educatives. No hi figuren les escoles bressol ja que no tenen constituït el consell escolar.

Per districtes municipals es presenten les dades desglossades (candidats electes, cens, vots i participació) en cadascun dels nivells i modalitats educatives (taula 3).

Els percentatges de participació es presenten, en forma de gràfics, per sectors i nivells educatius, en el conjunt de la ciutat i en cada districte municipal (gràfics 2 i 3).

Anàlisi dels resultats per sectors i per nivells educatius (primària i secundària) en les tres darreres eleccions a la ciutat de Barcelona

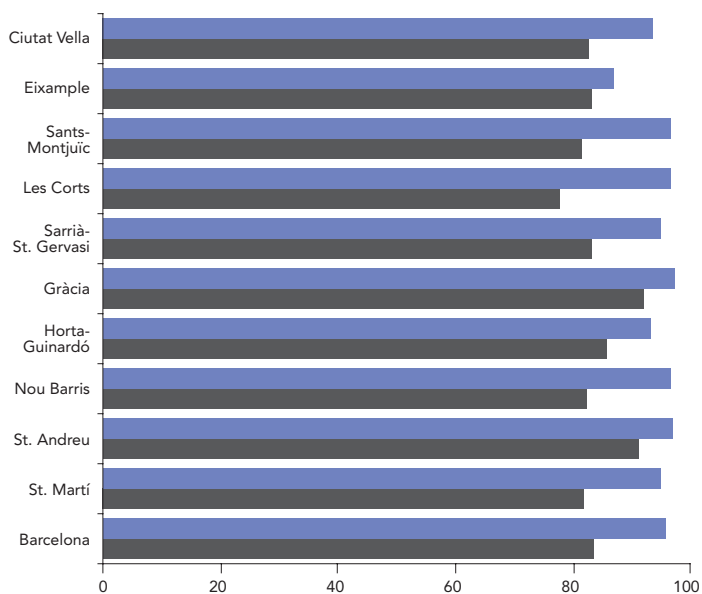
Sector mestres i professors

Sobre un cens total de 6.207 docents (3.323 de primària i 2.884 de secundària) la participació global ha estat d'un 90,0%, sent més elevada en els centres docents públics de primària (95,6%) que en els centres docents públics de secundària (83,5%). En relació a les eleccions anteriors (desembre

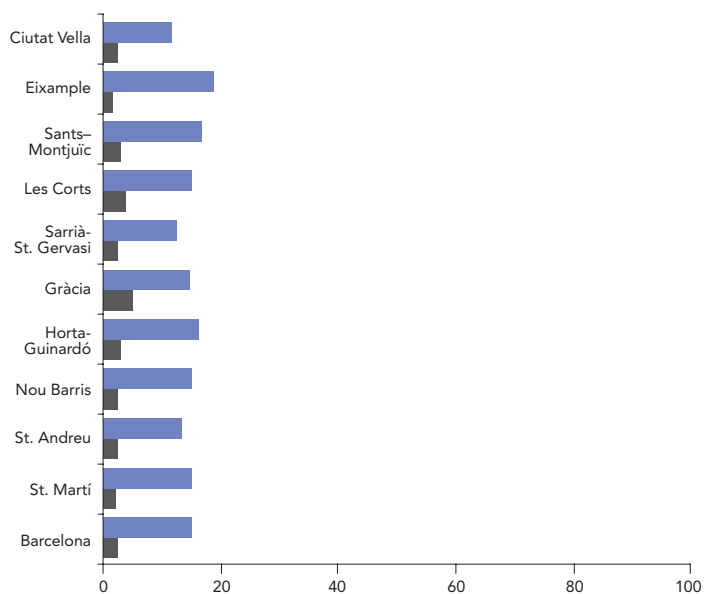
Taula 3
Resultats de les eleccions (per districtes municipals, nivells i sectors)

Núm. d'escoles per nivells	Mestres i professors				Pares				Alumnes				P A S				
	Elect.	Cens	Vots	% Part.	Elect.	Cens	Vots	% Part.	Elect.	Cens	Vots	% Part.	Elect.	Cens	Vots	% Part.	
Ciutat Vella Total c. docents: 20	Primària 12	54	249	233	93,6	39	5.291	613	11,6	17	1.170	1.001	85,6	11	21	21	100,0
	Secundària 5	26	157	130	82,8	13	2.822	68	2,4	19	2.199	1.205	54,8	4	31	25	80,6
	Total 17	80	406	363	89,4	52	8.113	681	8,4	36	3.369	2.206	65,5	15	52	46	88,5
	Altres C. 3	7	109	71	65,1					7	7.015	208	3,0	1	17	11	64,7
L'Eixample Total c. docents: 16	Primària 8	40	220	213	96,8	28	6.059	1132	18,7	12	1.075	1.014	94,3	8	15	15	100,0
	Secundària 6	43	500	416	83,2	23	13.032	232	1,8	25	7.340	3.034	41,3	6	65	52	80,0
	Total 14	83	720	629	87,4	51	19.091	1364	7,1	37	8.415	4.048	48,1	14	80	67	83,8
	Altres C. 2	12	104	87	83,7	3	540	24	4,4	7	1.784	339	19,0	1	17	14	82,4
Sants-Montjuïc Total c. docents: 29	Primària 24	94	444	429	96,6	70	9.324	1569	16,8	27	2.107	1.879	89,2	20	66	61	92,4
	Secundària 5	32	293	239	81,6	15	5.999	181	3,0	17	2.542	1.437	56,5	4	39	34	87,2
	Total 29	126	737	668	90,6	85	15.323	1750	11,4	44	4.649	3.316	71,3	24	105	95	90,5
	Altres C. 0																
Les Corts Total c. docents: 10	Primària 6	30	134	129	96,3	21	3.627	543	15,0	10	812	782	96,3	6	8	8	100,0
	Secundària 3	22	142	110	77,5	12	3.935	150	3,8	13	1.395	742	53,2	3	27	27	100,0
	Total 9	52	276	239	86,6	33	7.562	693	9,2	23	2.207	1.524	69,1	9	35	35	100,0
	Altres C. 1																
Sarrià-St.Gervasi Total c. docents: 13	Primària 7	35	179	170	95,0	27	4.206	527	12,5	14	1.095	1.026	93,7	7	23	23	100,0
	Secundària 5	31	249	207	83,1	16	6.804	176	2,6	19	3.838	1.737	45,3	5	29	25	86,2
	Total 12	66	428	377	88,1	43	11.010	703	6,4	33	4.933	2.763	56,0	12	52	48	92,3
	Altres C. 1	4	135	130	96,3	2	1.200	60	5,0	2	1.700	400	23,5	1	11	3	27,3
Gràcia Total c. docents: 17	Primària 14	58	250	244	97,6	43	6.640	992	14,9	17	1.430	1.398	97,8	11	54	50	92,6
	Secundària 3	14	74	68	91,9	6	1.895	98	5,2	7	1.051	954	90,8	2	9	6	66,7
	Total 17	72	324	312	96,3	49	8.535	1090	12,8	24	2.481	2.352	94,8	13	63	56	88,9
	Altres C. 0																
Horta-Guinardó Total c. docents: 35	Primària 24	90	405	377	93,1	71	10.108	1650	16,3	32	1.974	1.743	88,3	18	82	82	100,0
	Secundària 8	46	404	346	85,6	24	8.885	272	3,1	30	5.576	3.026	54,3	8	71	59	83,1
	Total 32	136	809	723	89,4	95	18.993	1922	10,1	62	7.550	4.769	63,2	26	153	141	92,2
	Altres C. 3	7	55	49	89,1	4	78	9	11,5	4	1.705	133	7,8	1	6	6	100,0
Nou Barris Total c. docents: 43	Primària 28	107	482	465	96,5	78	10.164	1517	14,9	30	2.262	2.097	92,7	23	66	65	98,5
	Secundària 11	57	392	323	82,4	29	9.854	242	2,5	32	5.447	2.740	50,3	9	47	41	87,2
	Total 39	164	874	788	90,2	107	20.018	1759	8,8	62	7.709	4.837	62,7	32	113	106	93,8
	Altres C. 4	16	69	60	87,0	7	147	36	24,5	7	405	131	32,3	4	11	11	100,0
Sant Andreu Total c. docents: 24	Primària 18	80	351	340	96,9	56	8.852	1201	13,6	21	1.895	1.636	86,3	16	104	90	86,5
	Secundària 6	34	202	184	91,1	18	4.106	110	2,7	21	2.725	1.819	66,8	6	23	22	95,7
	Total 24	114	553	524	94,8	74	12.958	1311	10,1	42	4.620	3.455	74,8	22	127	112	88,2
	Altres C. 0																
Sant Martí Total c. docents: 39	Primària 27	136	609	578	94,9	94	15.280	2289	15,0	43	3.271	3.004	91,8	25	82	79	96,3
	Secundària 10	65	471	385	81,7	35	10.658	243	2,3	38	6.967	3.282	47,1	9	74	65	87,8
	Total 37	201	1.080	963	89,2	129	25.938	2532	9,8	81	10.238	6.286	61,4	34	156	144	92,3
	Altres C. 2	6	28	28	100,0	4	92	9	9,8	2	229	159	69,4	1	5	5	100,0

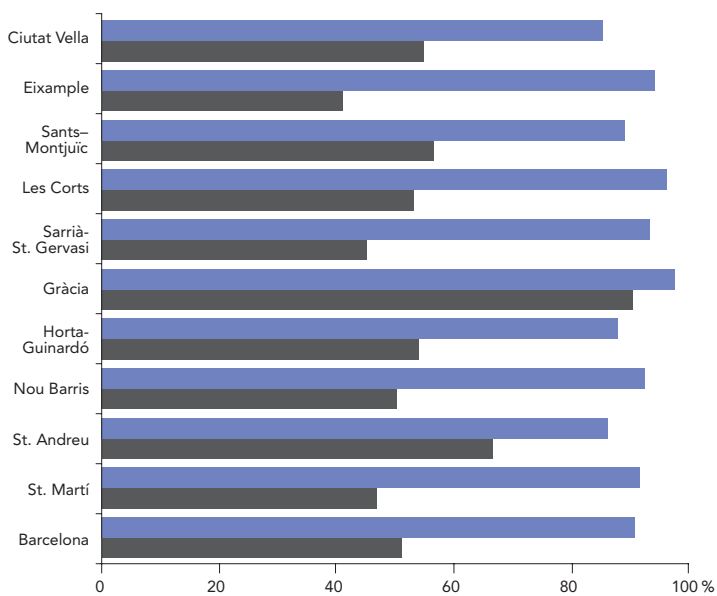
Gràfic 3
Participació global, de cada sector, per districtes municipals
Mestres i Professors

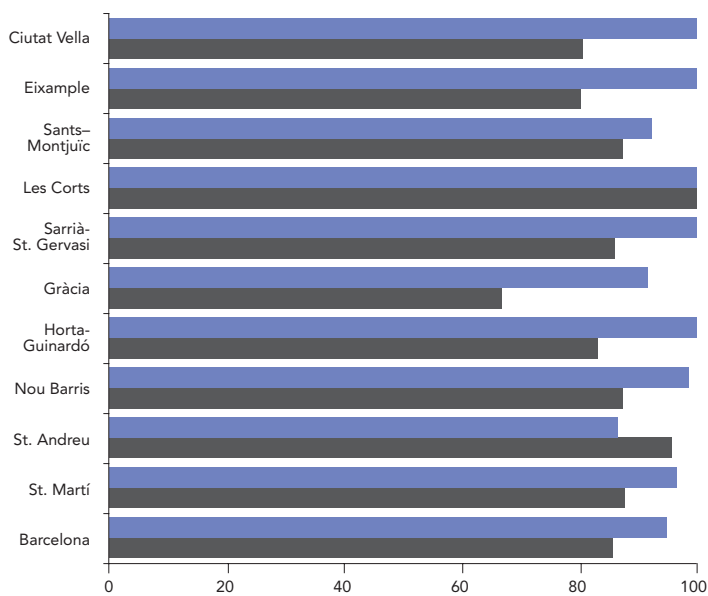
Pares

Alumnes

Personal d'administració i serveis

■ Primària ■ Secundària

Taula 4
Resultats de les eleccions a Barcelona-ciutat (per nivells i sectors)

		Mestres i professors				Pares				Alumnes				P A S			
		Elect.	Cens	Vots	% Part.	Elect.	Cens	Vots	% Part.	Elect.	Cens	Vots	% Part.	Elect.	Cens	Vots	% Part.
Total BCN-ciutat	Primària 168	724	3.323	3.178	95,6	527	79.551	12.033	15,1	223	17.091	15.580	91,2	145	521	494	94,8
Total	Secundària 62	370	2.884	2.408	83,5	191	67.990	1.772	2,6	221	39.080	19.976	51,1	56	415	356	85,8
c. docents 246	Total 230	1.094	6.207	5.586	90,0	718	147.541	13.805	9,4	444	56.171	35.556	63,3	201	936	850	90,8
	Altres C. 16	52	500	425	85,0	20	2.057	138	6,7	29	12.838	1.370	10,7	9	67	50	74,6

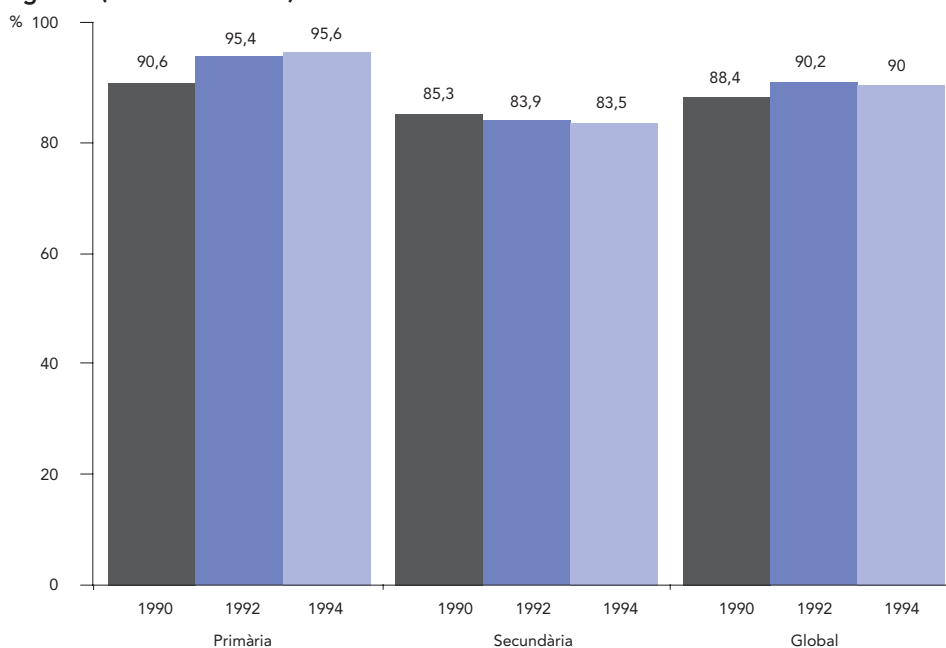
del 90 i desembre del 92), es constata l'estabilitat dels percentatges de participació de cada nivell educatiu i la diferència (d'uns 12 punts) entre la participació dels docents de primària i els de secundària en les dues darreres eleccions (gràfic 4).

Sector de pares i mares

Sobre un cens total de 147.541 pares i mares (79.551 de primària i 67.990 de secundària), la participació global ha estat d'un 9,4%, sent més elevada en els centres docents públics

de primària (15,1%) que en els centres docents públics de secundària (2,6%). Els baixos percentatges de participació d'aquest sector es mantenen en les tres darreres eleccions i, per altra banda, es constata una davallada contínua de la participació en els centres docents públics de secundària (gràfic 5).

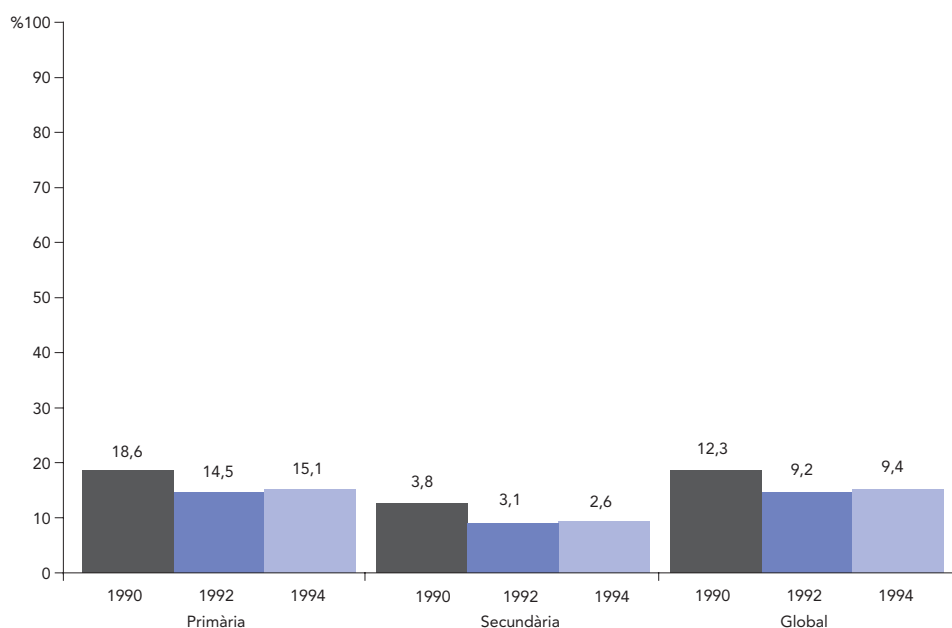
Gràfic 4
Participació dels mestres i professors per nivells educatius i global (Barcelona-ciutat)

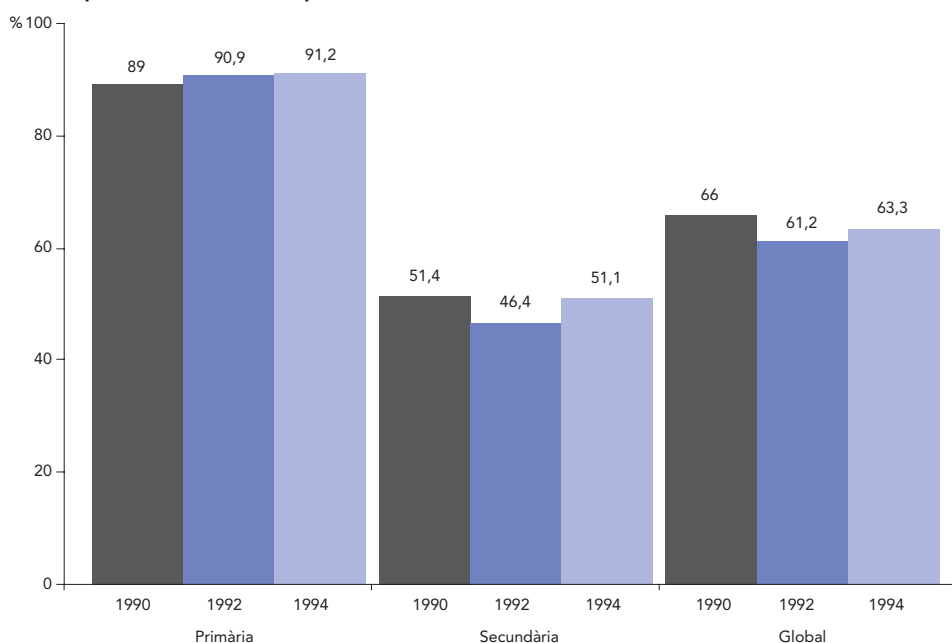
Sector d'alumnes

Sobre un cens total de 56.171 alumnes (17.091 de primària i 39.050 de secundària), la participació global ha estat d'un 63,3%, sent molt més elevada en els centres docents públics de primària (91,2%) que en els centres docents públics de secundària (51,1%). Es constata, en relació a les darreres eleccions de 1992, un increment del percentatge de participació global (d'un 61,2% a un 63,3%) a causa, bàsicament, d'una recuperació del vot en els centres docents públics de secundària que passa d'un 46,4% a un 51,1%, assolint un resultat similar al de les eleccions de 1990 (gràfic 6).

Gràfic 5
Participació dels pares i mares per nivells educatius (Barcelona-ciutat)

Gràfic 6
Participació dels alumnes per nivells educatius (Barcelona-ciutat)

Sector del personal d'administració i serveis (PAS)

Sobre un cens total de 936 PAS (521 de primària i 415 de secundària), la participació global ha estat d'un 90,8%, molt més elevada en els centres docents públics de primària (94,8%) que en els centres docents públics de secundària (85,8%). Es constata, en relació a les darreres eleccions de 1992, una lleugera davallada de la participació global (d'un 93,3% a un 90,8%) a causa, bàsicament, de la pèrdua de vot en els centres docents públics de secundària (gràfic 7).

Anàlisi de la participació per sectors educatius i per districtes municipals

Sector de mestres i professors

En els centres docents públics de primària la participació oscil·la entre un màxim d'un 97,6% a Gràcia i un mínim d'un 93,1% a Horta-Guinardó.

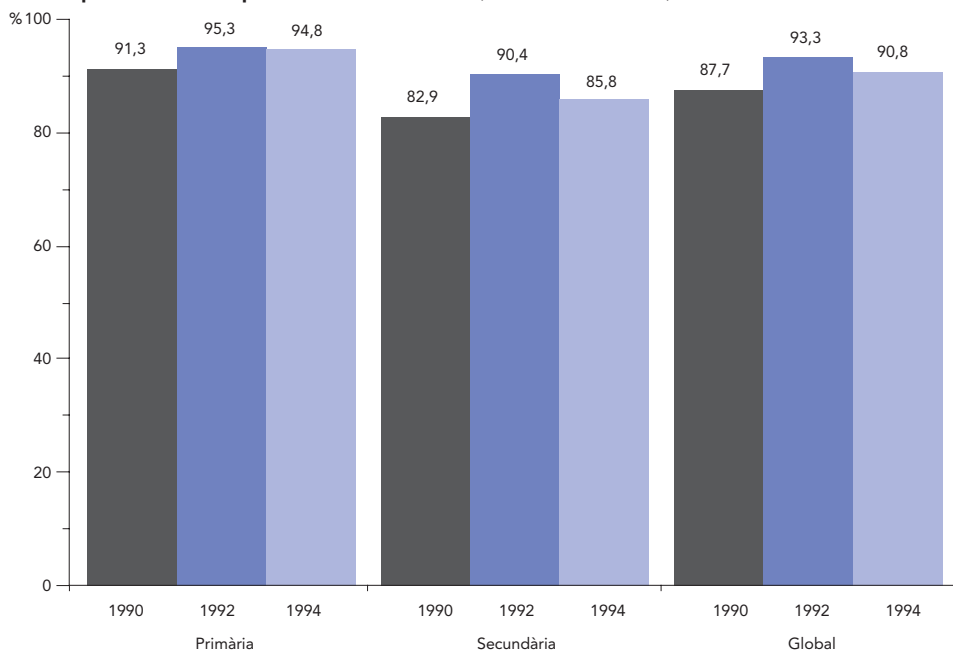
En els centres docents públics de secundària el màxim de participació s'assoleix a Gràcia (91,9%) i el mínim a les Corts (77,5%).

Sector de pares i mares

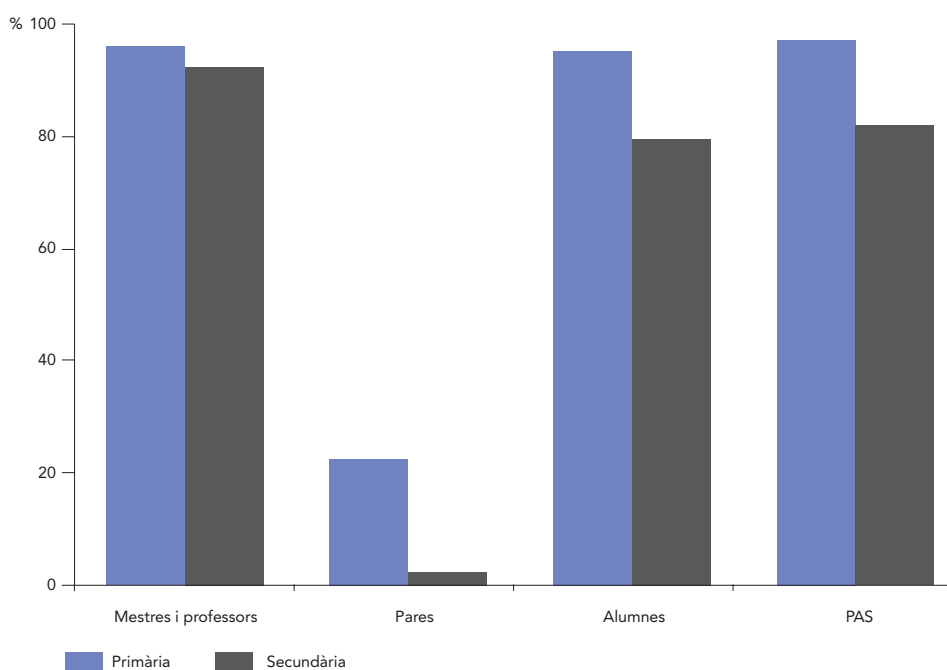
En els centres docents públics de primària la participació oscil·la entre un màxim d'un 18,7% a l'Eixample i un mínim d'un 11,6% a Ciutat Vella.

En els centres docents públics de secundària el màxim de participació s'assoleix a Gràcia (5,2%) i el mínim a l'Eixample (1,8%)

Gràfic 7
Participació del PAS per nivells educatius (Barcelona-ciutat)

Gràfic 8
Participació per sectors a les escoles municipals

Sector d'alumnes

En els centres docents públics de primària la participació es mou entre un màxim d'un 97,8% a Gràcia i un mínim d'un 85,6% a Ciutat Vella

En els centres docents públics de secundària el màxim de participació s'assoleix a Gràcia (90,8%) i el mínim a l'Eixample (41,3%)

Sector de personal d'administració i serveis (PAS)

En els centres docents públics de primària la participació es mou entre un màxim d'un 100% a Ciutat Vella, l'Eixample, les Corts, Sarrià-St. Gervasi i Horta-Guinardó i un mínim d'un 86,5% a St. Andreu.

En els centres docents públics de secundària el màxim de participació s'assoleix a Les Corts (100%) i el mínim a Gràcia (66,7%).

Dades de participació global de les escoles municipals

El conjunt de les escoles municipals que han renovat els seus consells escolars (13 de primària i 9 de secundària) presenta, en tots els sectors educatius, unes dades globals de participació superiors a les del conjunt dels centres docents públics de la ciutat. És important destacar que el percentatge de participació dels alumnes de secundària de les escoles municipals (79,6%) és molt superior al dels alumnes de secundària dels centres docents públics de la ciutat

Taula 5
Dades de participació a les escoles municipals

Escoles municipals		Primària 13	Secundària 9	Total 22
Mestres i professors	Elect.	46	45	91
	Cens	215	293	508
	Vots	206	271	477
	Part.	95,8 %	92,5 %	93,9 %
Pares	Elect.	36	22	58
	Cens	4.141	4.302	8.443
	Vots	923	106	1.029
	Part.	14	33	47
Alumnes	Elect.	14	33	47
	Cens	731	2.806	3.537
	Vots	696	2.234	2.930
	Part.	95,2 %	79,6 %	82,8 %
PAS	Elect.	11	9	20
	Cens	71	28	99
	Vots	69	23	92
	Part.	97,2	82,1	92,9

Taula 6
Participació de cada sector (BCN-ciutat)

	Centres docents	Mestres i professors	Pares	Alumnes	PAS
Educació especial	5	89,2 %	15,3 %	–	100 %
Educació d'adults	4	97,9 %	–	60,4	–
Altres centres (*)	7	83,7 %	4,8 %	6,6	66,7 %

- Escola Oficial d'idiomes de Barcelona I
- Escola Oficial d'idiomes de Barcelona II
- Escola Massana (No han fet eleccions)
- Conservatori Municipal Superior de Música
- EAAOA Llotja I
- EAAOA Llotja II
- E.S. Conservació i Restauració de Béns Culturals

(51,1%) (Taula 5 i gràfic 8).

Dades de participació de centres docents públics de característiques especials

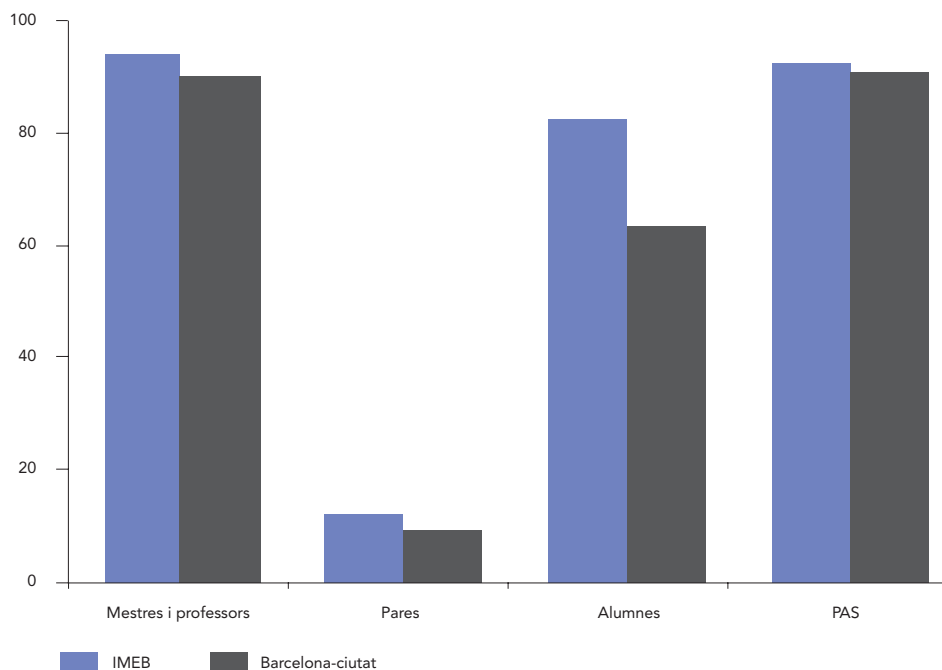
Es presenten en la taula 6 les dades de participació dels centres docents públics de Barcelona que, tot i formar part del sistema educatiu (LOGSE), tenen unes característiques singulars des del punt de vista del procés electoral de renovació dels consells escolars.

Relació de centres docents públics amb un percentatge de participació superior a la mitjana de la ciutat

Aquí s'indica el nombre de centres docents públics, tant de la Generalitat com municipals, que presenten, en determinats sectors educatius, percentatges de participació superiors en 1 o més punts als globals de la ciutat.

Els sectors seleccionats (pares/mares de primària i de secundària i alumnes de

Gràfic 9
Comparació de les dades globals de participació (Escoles municipals/Barcelona-ciutat)

secundària), són els que ofereixen els índexs de participació més baixos en comparació a la resta de sectors.

Sector de pares/mares

– Centres docents públics de primària:

Mitjana de participació a Barcelona-ciutat: 15,1%

Percentatge de sortida: 16,1%

Generalitat (55 sobre 148 que han fet eleccions): 35,5%

Municipals (8 sobre 12 que han fet eleccions): 66,5%

– Centres docents públics de secundària:

Mitjana de participació a Barcelonaciutat: 2,6%

Percentatge de sortida: 3,6%

Generalitat (15 sobre 53 que han fet eleccions): 29,4%

Municipals (1 sobre 7 que han fet eleccions): 14,1%

Sector d'alumnes de secundària

Mitjana de participació a Barcelona-ciutat: 51,1%

Percentatge de sortida: 52,1%